

Landbruks- og matdepartementet
postmottak@lmd.dep.no

Oslo 26.11.21

Endringer i lov om hundehold – Hørings svar fra Norsk Kennel Klub

Norsk Kennel Klub (NKK) viser til høringsnotat av 1.9.2021 hvor Landbruks- og matdepartementet (LMD) foreslår endringer i lov av 4. juli 2003 nr. 74 om hundehold (hundeloven). NKK takker for at vi er gitt anledning til å inngi hørings svar. Dette hørings svar er rettidig innsendt.

NKK er hundeeiernes organisasjon, og en av Norges største frivillige organisasjoner. NKK består av 267 medlemsklubber og forbund med om lag 100 000 medlemskap, og arbeider blant annet for å sikre rettighetene til alle hunder og hundeeiere i landet. Vi er opptatt av hundevelferd, hund i samfunnet, hvordan det er for befolkningen å ha hund i Norge og verdien hunden gir til samfunnet på mange ulike plan. NKK besitter omfattende hundefaglig kompetanse, og har tett kontakt med hundeeiere fra alle miljøer. Vi fremmer dermed vårt budskap på vegne av landets hundeeiere.

Det er anslått at det bor over 560 000 hunder i Norge og at hele 1,2 millioner mennesker lever med hund. Hundeloven berører med andre ord enormt mange mennesker. Mennesker som er lidenskapelig opptatt av sin hund, og som engasjerer seg aktivt i spørsmål om hundevelferd, rettsikkerhet og alminnelig hundehold. Hundelovens svakheter er godt kjent blant mange av landets hundeeiere, og disse forventer nå at en revidert lov vil gi grunnlag for et positivt og samfunnsgagnlig hundehold.

Generelt om utfordringer ved dagens lov

NKK ser med bekymring på hvordan dagens hundelov har fungert på flere områder. NKK har jobbet for å få endret dagens hundelov siden den ble vedtatt i 2003. Allerede før loven ble iverksatt så vi at loven var mangelfull og problematisk, og i løpet av de 18 årene den har virket har vi gang på gang fått bekreftet at loven ikke fungerer etter intensjonen.

NKK er blant annet kritiske til at man ved innføringen av hundeloven av 2003 ikke gjorde tilstrekkelige analyser og faktaundersøkelser av tidligere lovbestemmelser, før disse ble besluttet videreført og til dels forsterket i den nye loven. Dagens lovverk har etter NKKs mening uforholdsmessig stor oppmerksomhet på straff, påbud og forbud. Det er etter vår oppfatning derfor svært viktig at hele loven stiles i retning av det positive hundeholdet representerer.

Det er helt nødvendig at lovendringene som nå utarbeides av LMD faktisk fører frem til en lov som i større grad vektlegger hundeholdets positive sider, og hvor de klare fordelene ved hundehold fremheves tydeligere enn det som er tilfellet i dag. Herunder ligger et behov for å bedre balansere sikkerhetsaspektet opp mot dyrevelferd og hundeeieres rettsikkerhet.

Besøksadresse:
Nordåsveien 5
1251 Oslo

Postadresse:
Boks 52 Holmlia
1201 OSLO

Telefon: 21 600 900
www.nkk.no

*Hund til
nytte og glede*

Revisjonen som nå gjøres er en enestående mulighet for å rette opp i feil og mangler gjort da dagens hundelov ble etablert. Vi håper LMD og myndighetene velger å vektlegge de berørtes mening om lovforslaget, slik at vi endelig kan få på plass en hundelov som faktisk kan danne et grunnlag for positivt og samfunnsgagnlig hundehold, til glede for hunden og den enkelte hundeholder.

Samfunnet er avhengig av hunden – derfor må hunden få være en del av samfunnet
Hunden gjør en uvurderlig innsats for samfunnet, blant annet ved at den benyttes i mange ulike servicefunksjoner. For eksempel som politihund, redningshund, tollhund, førerhund, ettersøkshund, terapi- og besøkshund, servicehund, lesehund for barn og mye mer. I tillegg har hunden dokumentert effekt på både den fysiske og psykiske helsen til dem som eier den. Hunden er altså en svært sentral og viktig samfunnsressurs. Alle tjener på at hunden har en naturlig plass i vårt samfunn. Det er derfor et paradoks at hund og hundehold nærmest blir sett på som et irritasjonsmoment i enkelte sammenhenger.

For at hundene skal kunne utføre alle de oppgavene vi krever av dem, må grunnlaget først legges gjennom utvikling og trening. Hunder må gis anledning til å utvikle det språket og de sosiale egenskapene de trenger for å møte kravene vi stiller til dem. Jo flere restriksjoner og bestemmelser, desto vanskeligere vil det være å få til dette, noe som i verste fall kan bety flere atferdsproblemer og konflikter mellom hund og menneske. En ond sirkel, som med tiden forsterkes.

Hvis myndighetene ønsker at hunden skal fortsette å gjøre en viktig innsats i ulike servicefunksjoner, mener NKK at man også må tolerere at hundene får mulighet til å utfolde seg og utvikle seg på en god og riktig måte, også i det daglige. Naturligvis må dette skje innenfor visse fastsatte rammer hvor sikkerhetsaspektet er godt ivaretatt, men fokuset dreies mer i retning av det positive hundene bidrar med til samfunnet.

I stedet for å forby og begrense hundens naturlige atferd, bør oppmerksomheten rettes mot forebygging gjennom trening av hund og opplæring av hundeeier og befolkningen for øvrig. Man bør heve kompetansen hos voksne og barn slik at de lærer å omgås hunder naturlig, og det bør legges bedre til rette for kursing av valper/hunder, og opplæring av hundeeiere. NKK vektlegger i stor grad holdningsarbeid, og gode erfaringer med dette på flere områder. Vi vet at dette er en tilnærming som faktisk fungerer.

Innledende bemerkninger

NKK har både formelle og reelle innvendinger til forslaget til ny hundelov.

Innledningsvis ønsker NKK å fremheve at vi er svært opptatt av hundevelferd og mener det er positivt at LMD retter oppmerksomheten mot å endre hundeloven. NKK støtter departementets vurdering i at det er nødvendig å endre loven slik at behovet for et mer forebyggende og hundefaglig perspektiv ivaretas. Herunder at definisjonen av de begreper benyttet i loven blir tilstrekkelig konkretisert og definert.

NKK synes det er positivt at det har vært nedsatt en arbeidsgruppe som har gjennomgått loven, men stiller likevel spørsmål ved hvorfor NKK ikke har vært invitert inn i denne arbeidsgruppen. NKK er hovedorganisasjonen for hundeeierne og hundeeierne i Norge, og utdanner instruktører, dommere og annet personell til å vurdere hund. NKK besitter derfor høy kompetanse om hund og vurdering av hund.

NKK støtter departementets vurdering av behovet for en veileder til hundeloven, for å sikre en enhetlig praktisering av bestemmelsene. NKK stiller vår kompetanse til disposisjon, hvis

departementet finner det hensiktsmessig å invitere hundeiernes organisasjon inn i arbeidene med veilederen.

Kommentarer til de enkelte bestemmelser i loven

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Lovens formål, og forholdet til andre lover

NKK er enig med departementet om et behov for å styrke hunders og hundeholderes rettsikkerhet, og styrke de dyrevelferdsmessige aspektene i hundeloven. Vi ser det derfor som hensiktsmessig å tydeliggjøre dette i lovens formålsparagraf.

NKK mener det er viktig at lovens formål viser til en aksept for at hunden kan utøve naturlig atferd og at hunden ikke straffes for dette. Det er hundeholder som bør stå ansvarlig for hunden. I alvorlige tilfeller er det derfor hundeholder som eventuelt skal straffes, ikke hunden selv. I svært alvorlige tilfeller kan det være behov for å også reagere mot hund, men dette må sees på som absolutt siste utvei, og må kun være tilfellet der andre mindre inngripende tiltak ikke er formålstjenlige.

Forarbeidene til hundeloven tydeliggjør at målet med hundeloven er å legge til rette for et samfunnsgagnlig hundehold. Med den nye ordlyden får det hundefaglige perspektivet plass i loven og det er bra. Samtidig synliggjør og verdsetter ikke formålsparagrafen i stor nok grad den samfunnsverdien hunden har i seg selv. Vår vurdering er at det bør gå tydelig fram av lovens formål at hunden er en viktig samfunnsressurs vi bør verdsette og ta vare på.

Paragrafens andre ledd sier at «Hunder skal behandles og bli ivaretatt på en slik måte som overensstemmer med og tar hensyn til deres natur». Dette er etter NKKs vurdering en forbedring med tanke på å ivareta hundens helse og velferd. Det bør imidlertid framgå tydelig at dette innebærer en aksept for at hunder utøver naturlig adferd, også om adferden for noen kan virke skremmende. Den subjektive opplevelsen av frykt er ikke alene tilstrekkelig for å si at hunden er farlig, så lenge adferden er i tråd med hundens natur/naturlige adferd.

Annet ledd tredje punktum er i all hovedsak i tråd med de innspill NKK tidligere har gitt. Det er likevel nødvendig å knytte noen kommentarer til forståelse av «ulempe» og «skade». Begrepene har ulik betydning for den ulike rettsanvendelsen. Verken «ulempe» eller «skade» er nærmere definert i lovforslaget. Hvorvidt en hund forårsaker «ulempe» er en subjektiv vurdering, og NKK mener derfor det er nødvendig å definere dette begrepet for å sikre en objektiv vurdering. Når det gjelder «skade» bør også dette defineres. Selv om det framgår av definisjonene hva «betydelig skade» innebærer, er ikke det klargjørende for hva «skade» alene betyr. Videre bør en i hundeloven skille mellom skade påført med hensikt (forsettlig) og skade som følge av et uhell. Her bør faglig forankrede vurderinger av årsaker til hundens adferd tillegges vekt. NKK mener derfor det er nødvendig at det gis veiledning til hvordan begrepene skal tolkes slik at praksis blir lik.

Lovgivningen veksler mellom generelle, skjønnsmessige regler som gir rom for konkrete vurderinger etter forholdene i det enkelte tilfelle, og mer presise regler som gir en bestemt løsning i klart definerte situasjoner, og dermed stor forutberegnelighet. Målet ved utformingen av lovtekstene bør derfor være å finne en passende balanse mellom hensynene til de tre til dels motstridende ønskene om et enkelt regelverk, presise løsninger og rimelighet.

§ 1 a Virkeområde

Lovens virkeområde omfatter ikke Svalbard og departementet opprettholder forskriftshjemmel i § 29. NKKs vurdering er at loven også bør omfatte Svalbard all den tid det per i dag ikke finnes en egen forskrift som regulerer hundehold der. Departementet argumenterer selv for at hundeholdet

på Svalbard har utviklet seg og økt, i tråd med økende turistnæring, og at det på bakgrunn av dette er behov for en regulering. NKK kan derfor ikke se at det er gode grunner til at Svalbard skal unntas fra lovens virkeområde, all den tid det per i dag ikke finnes en egen forskrift som regulerer hundehold på Svalbard.

§ 2 Definisjoner

I endringsforslaget har departementet endret definisjonen fra «vesentlig skade» til «betydelig skade», i hensikt å skille begrepet fra straffelovens definisjon av kroppsskade. Det innarbeides også egne kriterier for «betydelig skade» og et skille mellom skade på mennesker og skader på dyr. Alle disse endringene er etter NKKs vurdering klare forbedringer fra gjeldende hundelov.

NKK savner likevel en nyansering av hva «tap av vev» innebærer. I lovforslagets § 2 bokstav e nr. 3 framgår det at «betydelig skade» blant annet omfatter «bittlesjoner, som medfører tap av vev, likevel ikke hakk i andre hunders øre». Vår vurdering er at det kan tenkes å være flere andre eksempler på «tap av vev» enn «hakk i andre hunders øre», som ikke skal ansees som «betydelig skade». NKK mener også at det her bør være et klarere skille mellom definisjonen som gjelder for bittlesjoner på dyr og mennesker.

I forslaget er «angrep» definert som «en målrettet bevegelse mot et annet dyr eller et menneske, der handlingen objektivt sett er egnet til å skremme eller skade». Definisjonen er en konsekvens av innspill departementet har fått om at begrepet kan tolkes ulikt, og at hunden ofte tillegges motiver basert på subjektiv menneskelig tolkning. NKK synes det er bra at det er et krav til objektivitet her. Det viser klart at en hundeeiers forklaring, vitners forklaring, hundefaglige uttalelser og lignende skal tillegges vekt i vurderingen. Man skal med andre ord se bort fra den subjektive opplevelsen av frykt, hvis den ikke er adekvat. En hund som beveger seg mot noe/noen, er med andre ord ikke tilstrekkelig til å bli definert som et angrep, med mindre det foreligger objektive, faglige holdepunkter for at hunden har til hensikt å skremme.

For å hindre ulik tolkning er begrepet «jage» definert som «hunden springer målrettet etter ett menneske eller ett eller flere dyr». Først vil NKK påpeke at antallet mennesker eller dyr hunden løper etter, ikke kan ha noe å si for om det handler om å jage eller ikke. Definisjonen bør derfor være den samme for ett eller flere mennesker og ett eller flere dyr. Ellers vil NKK understreke at det å jage er naturlig for de fleste hunder, herunder er det også naturlig adferd å løpe etter som del av lek, enten med mennesker eller andre dyr. Å jage er derfor ikke å anse som en handling som nødvendigvis fører til et negativt utfall. Derfor bør definisjonen ta høyde for eller skille mellom det å jage som del av reell jakt eller som del av lek. Departementet ønsker i definisjonen å beskrive en handling, ikke et motiv. NKK mener imidlertid at hundens motiv/intensjon er av betydning for utfallet og følgelig også bør være en del av definisjonen. Vi foreslår derfor følgende presisering i definisjonen av begrepet: «hunden springer målrettet etter et eller flere mennesker og/eller dyr på en måte som objektivt sett ikke fremstår som lek».

§ 3 Generelt aktsomhetskrav

NKK er positive til at det i første ledd siste punktum presiseres at hundeholder skal sikre trygghet for hunden, og at ansvaret flyttes fra hund til hundeholder.

§3 a Kompetanse

NKK ser det som positivt at det innføres et kompetansekrav i hundeloven, men skulle gjerne sett at kravet var konkretisert ytterligere. Uten nærmere presisering og sanksjonsmulighet kommer dette til å bli en sovende bestemmelse.

Etter NKKs mening er det uansett viktig at en veileder omtaler denne bestemmelsen grundig, og at det der kommer tydelige anbefalinger om hva eier bør foreta seg for å tilegne seg nødvendig kompetanse om hund og hundehold – for eksempel gjennom hunde- og valpekurs.

Selv om kompetansekravet blir stående uten konkrete føringer og krav, vil det ha en viktig verdi gjennom å gi et tydelig signal til hundeholder om viktigheten av å tilegne seg nødvendig kunnskap om hundens bruksområde, naturlig atferd og behov. Økt kunnskap blant hundeholdere vil utvilsomt bidra til å redusere risikoen for uønskede hendelser, styrke hundens vern og rettigheter og ansvarliggjøre eier i større grad enn tidligere.

NKKs generelle holdning er at fokuset bør være på forebygging gjennom trening av hund og opplæring av hundeeier og publikum for øvrig, fremfor å forby og begrense hundens naturlige atferd. NKK har allerede stor oppmerksomhet på holdningsarbeid, og gode erfaringer med dette på flere områder. Vi produserer og distribuerer en stor mengde informasjonsmateriell, og har blant annet laget digitale kostnadsfrie kurs i vårt «[NKK-Akademi](#)». NKK-klubber avholder også en mengde fysiske valpe- og hundekurs. Disse kursene holdes av kompetente instruktører over hele landet.

Ved å trene opp flest mulig hunder på generell basis vil man skape positive ringvirkninger for samfunnet. På et valpekurs legges grunnlaget for å gi trygge og sosiale valper, og det bygges tillit, trygghet og forståelse mellom valpen og eier. Treningen innebærer sosialisering, kontakt, miljøtrening, hvordan man kan få hunden til å gå pent, og innkalling. Dette er nyttig kunnskap som vil slå positivt ut når hunden møter andre dyr og mennesker på tur. Ulike kurs kan også tas med voksne hunder. For eksempel lydighetstrening, hvor man bygger videre på grunnlaget fra valpekursene.

Med god opplæring og trening av hund og eier, får vi trygge og gode hundehold, som igjen fører til færre mulige konfliktsituasjoner i samfunnet. Godt trente hunder skaper mindre problemer.

Valg av riktig rase bidrar til et bedre hundehold

I forlengelsen av et kompetansekrav bør det sikres at også kommende hundeeiere har god tilgang på kvalitetssikret informasjon om hva det innebærer å være hundeeier, samt at de gjøres oppmerksom på betydningen av valg av hunderase.

Valg av hund fra en rase som ikke har egenskapene hundeeier ønsker for sitt hundehold kan føre til mye frustrasjon både for hund og eier. God veiledning i valg av rase er derfor et viktig bidrag for å sikre godt hundehold.

Det er fort gjort å tenke at en hund er en hund, men det finnes flere hundre raser å velge mellom, og hver enkelt rase har sin unike kombinasjon av egenskaper. Det finnes store og små raser, raser som krever mye aktivitet, og noen som krever litt mindre. Noen er bedagelige, andre har behov for å jobbe for å trives optimalt osv.

Ved kjøp av hund bør man vektlegge individuelle forskjeller i lynne og aktivitetsbehov hos de ulike rasene. Ved å veilede personer til å velge riktig rase for seg og sin families liv, vil man samtidig unngå mange problemer. Understimulerte og frustrerte hunder kan være en viktig årsak til «vanlige» konfliktsituasjoner som oppstår i samfunnet. [NKKs rasevelger](#) er et eksempel på en portal hvor hundeeiere kan få veiledning til riktig valg av hund.

Kapittel 2. Sikring av hunder

§ 4 Alminnelige regler om sikring av hund. Vilkår for å la hund være løs

Departementet har foreslått en rekke endringer i § 4. Endringsforslagene støttes ikke av NKK. NKKs oppfattelse er at bestemmelsen i all hovedsak har fungert godt slik den er utformet i dag, og det er derfor ikke behov for å innføre de endringene som departementet har foreslått.

Departementet har blant annet foreslått å ta ut de konkrete punktene som forklarer hvilke vilkår som gjelder, og erstattet dette med at «Hundeholderen skal opptre hensynsfullt». Departementet argumenterer med at endringsforslaget skal tydeliggjøre hvilke krav som stilles til hundeholderen når hunden skal være løs. NKK mener tvert imot at denne formuleringen blir for generell, og er en dårlig erstatning for de uttatte presiseringene.

NKK mener endringsforslaget i praksis vil innskrenke hundens mulighet til å løpe fritt, uten at det er et reelt behov for dette. Det er allerede svært begrensede muligheter for hunder til å bevege seg fritt. Fra og med 1. april frem til og med 20. august er det båndtvang i hele landet. I tillegg er det i mange kommuner omfattende lokalt utvidede båndtvangsbestemmelser. Dette fører til at det i mange kommuner vil være få muligheter for å la hunden løpe løs. Det er derfor svært viktig å beholde de mulighetene som finnes til å aktivisere hundene, særlig når eksisterende bestemmelser fungerer godt.

Hundeeiere skal naturligvis være ansvarlige og ta hensyn, men det er viktig at hundeeier samtidig gis rom for å ivareta hundens velferd, jf. § 23 i dyrevelferdsloven, som sier at dyreholder er ansvarlig for å la dyret utøve naturlig atferd. For hundens del innebærer dette blant annet å kunne løpe fritt.

Endringsforslag som går i retning av større begrensning av hunders frihet bør unngås. NKK støtter derfor ikke de foreslåtte endringsforslagene, og mener dagens bestemmelse bør beholdes som den står.

§ 5 Forbud mot å gå fra bundet hund

Av hensyn til hundens velferd og sikkerhet mener NKK det er viktig å opprettholde forbudet mot bundet hund utenfor inngangen til bygninger som er åpen for allmennheten eller ved lekeplasser. Nærkontakt mellom hund og folk som er fremmede for den, kan virke stressende for hunden når den er bundet og dermed står uten fluktmulighet.

NKK har tidligere bemerket at det bør defineres tydeligere hva som menes med «rett ved inngang», og ser positivt på det tilleggsforslaget som tydeliggjør at det må være tilstrekkelig avstand til å unngå utilsiktet kontakt med mennesker og dyr når disse passerer hunden. Det vil variere fra situasjon til situasjon hva som faktisk er tilstrekkelig avstand, som gjør det vanskelig å definere en mer konkret avstand i loven.

§ 6 Sikring av hund ved båndtvang m.m

NKK støtter opp under den ordinære båndtvangen i perioden fra og med 1. april til og med 20. august, med den foreslåtte endringen av ordlyd i første ledd første setning.

I forbindelse med arbeidet med endringen av hundeloven har departementet gjennomgått alle gjeldende forskrifter om utvidet båndtvang kommunene har vedtatt med hjemmel i hundeloven § 6 andre til fjerde ledd. Departementet påpeker at i mer enn halvparten av forskriftene har kommunene fastsatt utvidet båndtvang i større grad enn de har adgang til etter hundeloven § 6. Dette er i tråd med NKKs oppfatning. Vi har en lang rekke eksempler på kommuner som har innført båndtvang i langt større grad enn det er hjemmel til i hundeloven. Mange kommuner har også forskrifter som ikke er

direkte ulovlige, men som er klart problematiske. De går utover det som var en uttalt intensjon ved loven da denne ble laget. NKK har også erfart at det i mange tilfeller er svært store forskjeller i de tilstøtende kommunenes lokale båndtvangsregler, selv mellom kommuner med like forutsetninger og behov.

NKK ser på dette som svært alvorlig. Det er tydelig et stort behov for at en uavhengig instans kontrollerer og godkjenner kommunenes lokale båndtvangsbestemmelser. Ulovlige og unødvendige lokale båndtvangsbestemmelser hindrer hunder i å utøve sin naturlige atferd, og er ikke i tråd med formålet om å legge til rette for et positivt og samfunnsgagnlig hundehold, til glede for den enkelte hundeholder.

NKK støtter departementets andre alternativ om at kommunenes forskrifter gitt med hjemmel i § 6 annet ledd bokstav c, d og e skal godkjennes av statsforvalteren.

Når det gjelder departementets første alternativ, mener NKK det gjerne må legges til rette for en mer målrettet veiledning og oppfølging av kommunene, men at dette ikke kan være eneste virkemiddel. Det foreligger allerede en veileder til kommunene. G-2003-17 er et rundskriv som Justis- og politidepartementet utarbeidet i 2003 for å gi veiledning om hvordan reglene i hundeloven skulle tolkes. Dette rundskrivet ble sendt ut til alle kommuner og fylkeskommuner.

Det viser seg at en slik veileder ikke har gitt ønsket effekt, og NKK mener derfor det ikke er godt nok å kun satse på veiledning og oppfølging slik det første alternativet legger opp til.

Hundeloven og dyrevelferdsloven bør samsvare bedre

NKKs oppfatning er at trenden i samfunnet går mot et større konfliktnivå mellom hundeeiere og andre. Særlig i spørsmål som angår hundens rettigheter og friheter. Dette medfører at samfunnet, og praktiseringen av hundeloven de siste år synes å gå i retning av innskrenkning av hunders og hundeeiers bevegelsesfrihet. Dette er ingen god utvikling hvis man ønsker god hundevelferd.

NKK ønsker at balansen mellom dyrevelferdsloven og hundeloven skal bli bedre. Når kommunene innfører utvidede båndtvangsregler hindrer de samtidig ansvarlige hundeeiere å følge dyrevelferdsloven, som krever at man skal ta vare på hunden sin på en skikkelig måte. Dette motstridende forholdet mellom dyrevelferdsloven og utvidet bruk av båndtvang er det viktig å rydde opp i. NKK mener målet må være å begrense hundens frihet så lite som mulig, og huske på alle de viktige fordelene ved at hundene kan utrykke seg naturlig.

NKK ønsker at de lokale båndtvangsreglene som innføres, faktisk har en reel misjon, og at unødvendige båndtvangsbestemmelser i størst mulig grad unngås. Hunder er skapt til å løpe fritt, og det er kun ved å gjøre dette at de kan utfolde seg naturlig og leve best mulige liv.

Vi mennesker har et ansvar for at dyr vi holder i fangenskap behandles på en god måte, og at de får utøve sin naturlige adferd i størst mulig grad. Dyrevelferdslovens § 23 sier: «Dyreholder skal sikre at dyr holdes i miljø som gir god velferd ut fra artstypiske og individuelle behov, herunder gi mulighet for stimulerende aktiviteter, bevegelse, hvile og annen naturlig atferd». For hundens del innebærer dette blant annet å kunne løpe fritt. Det er hver enkelt person sitt ansvar å sørge for dette, men samfunnet har også et ansvar. I kommuner med omfattende båndtvang gjennom året vil det være svært vanskelig å være en ansvarlig hundeeier som ønsker å oppfylle hundens iboende behov.

God tilrettelegging for hund, betyr også bedre folkehelse. NKK kan trygt si at landets hunder bidrar til at svært mange hundeeiere er mer fysisk aktive enn de ville vært uten hund. Siden hunden må ut på tur flere ganger daglig, motiverer det eieren til fysisk aktivitet og påfølgende helsegevinst.

Friområder for hund

Hundehold er også svært effektivt for å motvirke ensomhet, isolasjon og utenforskap. Opprettelse av friområder for hund i form av hundeparker og hundeskoger er et eksempel på tiltak som vil være bra for folkehelsen. Ved å opprette slike områder i nærmiljøet, gir man et naturlig samlingspunkt hvor mennesker med hund kan møtes og bygge relasjoner. Dette gjør det enklere for folk flest å ha hund og det motvirker ensomhet, samtidig som slike turområder innbyr til fysisk aktivitet for hundeeieren.

Det er båndtvang for hund i hele Norge i nesten fem måneder av året, fra og med 1. april til og med 20. august. I tillegg har mange kommuner innført lokale båndtvangsbestemmelser som gir ytterligere begrensninger for hvor og når hunder kan bevege seg uten bånd. NKK mener at kommuner som innfører lokale båndtvangsregler bør pålegges å opprette friområder for hund i form av hundeparker og hundeskoger, slik at hundene får mulighet til å utøve naturlig atferd også når det er båndtvang i området for øvrig.

NKKs klare oppfatning er at tilrettelegging for hund og hundehold er nedprioritert i svært mange av landets kommuner. Med et økende antall hunder, er det et større behov enn noen gang å få på plass friområder for hund. Slik situasjonen er i dag, legger kommunene alt for dårlig til rette for hundehold. Dette gir store utfordringer for hundeeiere som ønsker å dekke hundens fysiske, sosiale og mentale behov.

Det er anslått at det bor over 560 000 hunder i Norge og at hele 1,2 millioner mennesker lever med hund. Med så mange hunder i samfunnet kan ikke kommunene fortsette å ignorere behovet for tilrettelegging.

Å opprette friområder for hund er et svært effektivt og enkelt tiltak som enhver kommune bør prioritere i større grad. Disse områdene vil være med på å styrke folkehelsen og ivareta hundevelferden.

I byer/bydeler og tettbebygde strøk bør det settes av områder til egne hundeparker/jorder. I mer landlige omgivelser kan hundeskoger benyttes, hvor man setter av et større område i naturlig terreng hvor hundene kan løpe fritt. Et slikt pålegg bør etter NKKs mening stå oppført direkte i hundeloven.

§ 8 Særlig om hundedressur, jakt og fangst

Departementet foreslår å legge til ordet «organisert» foran «jakhundtrening» i bestemmelsen fordi det har kommet innspill til departementet om at denne bestemmelsen er uklar og derfor har ført til konflikter.

Å tilføye et nytt begrep «organisert», vil etter NKKs oppfatning ikke klargjøre bestemmelsen. Tvert imot vil det kunne føre til usikkerhet rundt hva begrepet faktisk innebærer.

NKK deler heller ikke oppfattelsen av at bestemmelsen har vært uklar. Så langt vi kjenner til har gjeldende bestemmelse fungert godt, og NKK ser derfor ingen behov for å gjøre endringer § 8.

§ 9 Unntak fra sikringsreglene

NKK mener det bør innføres et generelt fritak fra sikringsreglene for ulike sportshunder under trening og konkurranse. Slik situasjonen er i dag må det søkes kommunen for hver enkelt trening eller konkurranse for å få dispensasjon fra båndtvangsreglene til trening av sportshunder. Eksempler på sportshundtreninger og -konkurranser er lydighet, rallylydighet, agility med mer. Fellesnevneren for sportshundaktiviteter som dette er at de foregår på et avgrenset område, og at hunden må være løs for å få trent og konkurrert.

Hundeloven § 9 e) åpner per i dag opp for at det kan gjøres unntak for «særlige bruksformål, avgrensede områder eller nærmere angitte hunderaser eller hundetyper eller for hunder som har særskilt trening, når dette er fastsatt av kommunen ved forskrift eller enkeltvedtak». NKK mener dette ikke er tilstrekkelig. Praksisen hos de forskjellige kommunene varierer i stor grad, som gjør at løsningen ikke er optimal. NKK mener derfor det bør ligge et generelt unntak i hundeloven som ikke er kommunalt regulert, for sportshund under trening og konkurranse.

Gjennom hundelovens § 9 er en rekke hunder unntatt bestemmelsene om båndtvang. Hunder i aktiv politi-, toll-, militær- og redningstjeneste er eksempler på dette. Disse hundene er unntatt sikringsbestemmelsene fordi lovgiver anerkjenner nødvendigheten av at en del tjenestehunder må gå fritt for å kunne utføre sine oppgaver. Bestemmelsen mangler unntak for servicehunder og førerhunder.

En av grunnferdighetene til servicehunder og førerhunder er lydighet. Dette er en grunnferdighet som er viktig for at hunden skal kunne fungere som service- og førerhund. For at hunden skal kunne ha god generell lydighet, må disse ferdighetene trenes på og holdes ved like. Det er ikke mulig så lenge hundene er underlagt båndtvang.

NKK mener servicehunder og førerhunder må unntas fra sikringsreglene på generelt grunnlag. Slik loven står i dag er den til hinder for å kunne bruke servicehunder og førerhunder slik de er ment å brukes. Loven både begrenser bruken av hunden, og er til hinder for å opprettholde hundens kompetanse gjennom nødvendig trening.

Departementet foreslår å sette inn en forskriftshjemmel som et nytt fjerde ledd der «Kongen gis rett til å fastsette ytterligere unntak fra båndtvangsreglene». NKK støtter en slik forskriftshjemmel, som vil gi en mer fleksibel mulighet til unntak fra sikringsreglene.

NKK mener likevel det er behov for at unntaket fra sikringsreglene for servicehunder og førerhunder forankres direkte i hundeloven, på lik linje med unntakene i dagens § 9 c.

Videre støtter NKK departementets forslag om å innføre en ny bokstav d som fritar hund i aktiv oppsynstjeneste etablert med hjemmel i lov, herunder trening eller prøving for slik tjeneste, fra sikringsreglene.

Kapittel 3. Løse hunder

§ 10 Løse hunder

NKK mener det er behov for en endring i bestemmelsen slik at friske hunder ikke kan vedtas avlivet av politiet, selv om hundeeier unnlater å hente hunden. Hunden skal ikke straffes med bakgrunn i hundeholders uaktsomhet, eller manglende interesse for å hente hunden. Dette vil være i tråd med § 3 i dyrevelferdsloven som presiserer at dyr har en egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Dersom hundeholderen ikke henter hunden, bør den omplasseres.

Departementet mener politiet bør ha muligheten til å avlive hunder fordi ikke alle hunder er egnet til omplassering. NKK mener det ikke må ligge til politiet selv å avgjøre om en hund er egnet til omplassering eller ikke. I tvilstilfeller bør dette være opptil personer med hundefaglig kompetanse å avgjøre. Ved å la politiet selv ta en slik avgjørelse vil avlivningsvedtakene i stor grad være basert på tilfeldigheter, og man risikerer at uvesentlige faktorer som kostnader ved forvaring og lignende blir vektlagt. En annen bekymring er at politiet kan velge å avlive en hund for å sikre seg mot beskyldninger om å ha foretatt en uforsvarlig omplassering, for eksempel hvis en omplassert

hund ender opp med å skade noen på et senere tidspunkt. Ved å la personer med hundefaglig kompetanse foreta en fagkyndig avgjørelse vil man samtidig unngå å sette politiet i en slik situasjon.

Videre argumenterer departementet med at det i enkelte tilfeller vil medføre stor ressursbruk for politiet om de ikke skulle finne et sted å omplassere hunden. NKK mener dette vil være relevant i så få tilfeller at det ikke bør være et tungtveiende argument. Departementet opplyser selv at; «Fra politiets praksis ser vi imidlertid at løse hunder som blir fanget inn svært sjelden blir avlivet...». Det vil altså svært sjelden være tilfeller hvor plikt til omplassering vil medføre økt ressursbruk for politiet.

NKK mener utfordringene med løse hunder tydelig illustrerer behovet for å innføre obligatorisk ID-merking av hund. Det vil lette arbeidet med å finne hundens eier, og bidra til å ansvarliggjøre eieren. Se ytterligere argumentasjon under § 13 Merking av hunder.

NKK støtter departementets vurdering i at det ikke bør settes for strenge krav til hvem som kan oppta en løs hund. Det vil være mange situasjoner der hundens velferd er avhengig av at hunden raskest mulig blir fanget inn. Videre støtter NKK forslaget om å tilføye i første ledd annet punktum at «Dersom hunden blir forsøkt fanget inn skal den beskyttes mot fare for unødig belastninger, jf. lov om dyrevelferd § 3»

NKK støtter også departementets forslag om å legge til at politiet skal «søke å opprette direkte kontakt med den person hunden er registrert på.» for å tydeliggjøre at politiet skal gjøre et kvalifisert forsøk på å komme i kontakt med personen som hunden er registrert på.

Når det gjelder tidsrammen for når en eier må hente innfanget hund, er NKK enig med departementet om at det bør tas høyde for at eier kan være indisponert, utenfor mobildekning og at hunden eventuelt er overlatt til andre på midlertidig basis, for eksempel i forbindelse med feriefravær. Jakthunder kan bevege seg over store avstander slik at de blir opptatt i distrikter langt unna der eieren befinner seg eller bor. Det bør derfor ikke være noen absolutt tidsfrist for når hunden må hentes.

NKK mener videre at § 10 første ledd tredje punktum bør opprettholdes slik den står i dag. NKK deler departementets oppfatning om at det vil kunne bli svært tungvint for jegere som utøver lovlig jakt med løs hund, om enhver skal kunne oppta en løs hund de møter i utmark.

Kapittel 4. Ro og orden, antall hunder og merking av hunder

§ 12 Antall hunder i en husholdning eller på en eiendom

NKK ser ikke behovet for å gi mulighet til lokal begrensing i antall hunder. Det vil i all hovedsak ikke være antallet hunder som i seg selv er problemet, men den aktuelle hundeeiers mangel på kunnskap og kapasitet.

Kunnskapen kommunene har om hund og hundehold vil variere stort. Dette vil i mange tilfeller føre til at erfarne hundeeiere med full kontroll på hundeholdet rammes vilkårlig og høyst unødvendig av en slik bestemmelse. Skulle det være enkelte situasjoner hvor antall hunder går utover dyrevelferden til hundene som befinner seg på eiendommen, vil dette være godt ivaretatt via dyrevelferdsloven. Skulle det være enkelte situasjoner hvor naboer blir rammet i for stor grad av hundeholdet, vil dette være godt ivaretatt via grannelova.

NKK mener derfor § 12 bør fjernes i sin helhet.

Bestemmer likevel departement og myndigheter seg for å opprettholde bestemmelsen i hundeloven, støtter NKK departementets presisering om at: «vilkår skal ikke være mer inngripende enn nødvendig.»

§ 13 Merking av hunder

NKK mener obligatorisk ID-merking av hund vil gagne både dyrevelferd, dyrehelse og folkehelse. En sikker individ-identifikasjon er avgjørende i forbindelse med avl, sykdomsbekjempelse, legal handel, utstillinger, konkurranser, forsikring, grensepasseringer, forskning og avklaring av eierforhold. Det øker sannsynligheten for at hunden kommer tilbake til eier hvis den blir borte eller stjålet, og det vil redusere økonomiske og personellmessige ressurser i Mattilsynet når det gjelder refusjon til behandling av eierløse dyr. Når et eierløst dyr må behandles av veterinær, er det staten som ender opp med regningen om eier ikke kan spores opp.

ID-merking vil også gi informasjon om eieren til hunder som blir dumpet/forlatt. Obligatorisk ID-merking vil gjøre det enkelt å spore tilbake til eieren, slik at eier kan stå til ansvar for hundens ve og vel. ID-merking vil gi sikker informasjon om opprinnelsesstatus til dyrene, som vil kunne bidra til å hindre smitte til både folk og dyr. Det vil også bidra til å avverge ulovlig import ved å gi potensielle kjøpere mulighet til å kontrollere hundens opprinnelse og etterspørre lovlig handel. Det vil dermed bli vanskeligere å omsette hunder som ikke er ID-merket, og ulovlig import vil på denne måten bli mindre attraktivt. Obligatorisk ID-merking vil altså ha flere gunstige helsemessige og økonomiske konsekvenser.

NKK har i flere tiår vært en forkjemper for å få innført obligatorisk ID-merking av hund. Vi mener dette vil gagne både dyrevelferd, dyrehelse og folkehelse. Allerede i forbindelse med Stortingsmelding nr. 12, 2002 - 2003, har NKK bedt myndighetene om å få på plass obligatorisk ID-merking, og siden den gang har vi gjentatt dette budskapet overfor myndighetene en rekke ganger. Grunnen til dette er den store viktigheten NKK mener obligatorisk ID-merking representerer.

NKK mener det vil være formålstjenlig å knytte dette opp mot hundeloven, fremfor å koble dette opp mot lovverk/forskrifter som opprinnelig omhandler produksjonsdyr. Hunder, folks kjæledyr, kan ikke sammenliknes med produksjonsdyr, og et slikt skille bør også gjelde i lovgivningen.

NKK mener også at et påbud om ID-merking bør hjemles direkte i hundeloven og ikke via forskrift slik departementet foreslår.

Kapittel 5. Personers rettigheter og plikter i nøds- og faresituasjoner

§ 14 Inngrep på stedet mot hund som jager eller angriper mv

Ved å fjerne innholdet i bokstav d første punktum, og ved å innføre en forutsetning om at hunden «fortsatt utgjør en klar fare» i bokstav a og b, mener NKK at hundens rettssikkerhet styrkes betydelig. NKK ser videre at de strukturelle endringene departementet har gjort gjør det enklere å forstå innholdet i bestemmelsen. Likevel er vår generelle oppfatning at ordlyden i bestemmelsen gjør den tungt tilgjengelig for mottaker, og at den lett kan misforstås. Beskrivelsen og ordlyden i høringsnotatet om at § 14 tredje ledd lister situasjoner som gjelder foran den generelle reglen i § 14 annet ledd, er til sammenligning mye enklere å forstå enn ordlyden i selve bestemmelsen.

§ 15. Hund som utgjør klar fare for husdyr og tamrein

Også her støtter NKK endringen. På samme måte som i § 14 hever lovgiver terskelen for når en hund kan avlives, gjennom et krav om at den fortsatt må utgjøre en klar fare. I likhet med endringene i § 14 bidrar også denne til å styrke hundens rettssikkerhet.

Kapittel 6. Sikkerhetstiltak mot problematisk hundehold

§ 17. Politiets forebyggende virkemidler

NKK støtter at endringen i bestemmelsens oppbygging tydeliggjør at avliving på stedet er et ekstraordinært inngrep som kun skal benyttes i akutte tilfeller. Oppbyggingen gjør samtidig de mindre inngripende virkemidlene tydeligere, og enklere å bruke for politiet. I tillegg er hundens posisjon styrket i den nye bokstav d, siden politiet med den har flere alternative virkemidler framfor avliving og at bestemmelsen rammer eier, ikke hunden. Det samme gjelder for innføring av et nytt virkemiddel; tvangsmulkt.

NKK ser også at det i enkelte tilfeller er nødvendig at politiet må gripe inn raskt, og at det da ikke er hensiktsmessig med en sakkyndig vurdering. I slike tilfeller er det imidlertid spesielt viktig at politiet gjør en forholdsmessighetsvurdering, slik at de ikke iverksetter mer inngripende tiltak overfor hundeholder og hund enn det som er nødvendig for å sikre at loven følges. Her må også hundens velferd og naturlige fysiologiske behov tillegges vekt.

§ 17 a. Politiets inngrep ved akutt fare

NKK ser det som positivt at departementet ønsker å regulere politiets adgang til å avlive hund i akutte situasjoner i egen bestemmelse, for å tydeliggjøre at avliving i nevnte tilfeller er et ekstraordinært virkemiddel i en akutt situasjon.

NKK stiller spørsmål ved at det i bestemmelsen åpnes for at en hund kan avlives etter å ha angrepet et barn, uten at det stilles krav om noen form for skade på barnet. NKK mener det er viktig at det ligger objektive og fornuftige vurderinger bak hendelsesforløpet, ikke irrasjonell frykt. Uten krav til at hunden faktisk har utgjort noen form for skade, kan man risikere at en ivrig og leken hund oppleves som farlig uten å være det.

§ 18 Avliving eller omplassering av en hund etter angrep eller skade på menneske

NKK opplever at en av intensjonene fra departementet er å luke ut uklare begreper for å forhindre vilkårlige tolkninger. NKK stiller derfor spørsmålsteget ved hvorfor departementet har valgt å opprettholde ordlyden i bestemmelsens første ledd «angrepet eller skadet et menneske». NKK mener departementet bør være konsekvent i begrepsbruken i loven og endre ordlyden fra «angrepet» til «ensidig angrepet» for å søke å få en objektiv beskrivelse der det ikke er åpenbart at angrepet svarer på en tidligere handling fra en annen hund eller et menneske. Det samme gjelder for «skadet» som bør erstattes med «betydelig skadet». Uten en slik presisering vil i prinsippet politiet kunne avlive enhver hund som angriper og skader et menneske, uavhengig av omfang på skaden – som har vært et av de virkelig store ankepunktene mot dagens hundelov.

Når det gjelder hvorvidt hundeholder skal ha rett til å kreve innhenting av hundesakkyndig vurdering mener NKK at dette er helt nødvendig. En hundesakkyndig besitter kunnskap og erfaring som politiet selv ikke har, og vil følgelig kunne gi politiet en faglig og objektiv vurdering som utvilsomt vil belyse saken på en svært god måte. Ved å la politiet selv vurdere om en hund skal avlives, vil det i langt større grad være tilfeldigheter som avgjør hundens skjebne. Særlig vurdering av punkt d: «den risiko hunden og hundeholdet kan antas å medføre i fremtiden», f: «om det er særskilte forhold ved hundens helse som medvirket til at hunden utøvte uønsket adferd» og g: «om det finnes andre tiltak som kan forebygge fremtidig risiko», vil det kreve særlig kompetanse for å kunne si noe objektivt om. Videre er det etter NKKs syn viktig at den hundesakkyndiges kompetanse anerkjennes og at anbefalingen den sakkyndige kommer med respekteres.

NKK mener det er viktig at utvelgelsen av de hundesakkyndige blir gjort utfra gode og objektive kriterier, slik at man sikrer at de som brukes som sakkyndige har nødvendig faglig kompetanse og praktisk erfaring i å vurdere hunder. NKK ser det som hensiktsmessig at sakkyndigvurderinger

gjøres av de organisasjoner og aktører som har mest erfaring innen dette området. I NKK-systemet har vi autoriserte mentaltestdommere som innehar nødvendig kunnskap og som har lang praktisk erfaring på området.

Hvis hundeholder krever å få hunden sin vurdert av en sakkyndig, mener NKK det bør være hundeholder, ikke politiet selv, som får plukke ut hvem av de sakkyndige som skal få undersøke hunden. Særlig viktig er dette hvis hundeholder ikke gis mulighet til å påklage eller selv sørge for en alternativ vurdering. Det er også rimelig all den tid hundeholder selv må betale for ordningen.

Videre ser NKK i all hovedsak positivt på endringene i § 18, som innebærer en bedring av hundens rettssikkerhet gjennom innføring av mer objektive kriterier og sakkyndigvurdering. Avlivning av hund må etter NKKs syn være absolutt siste utvei, og aldri brukes for å straffe hundeholder. Som oftest er det hundeholder som har skyld i at uønskede hendelser oppstår. Om hundeholdet er det eneste problemet bør hunden omplasseres ikke avlives, og øvrige virkemidler rettes mot hundeholder.

§ 18 a Avliving eller omplassering av en hund etter angrep eller skade på tamrein, husdyr hjortevilt eller andre hunder.

NKK støtter den foreslåtte delingen av § 18. NKK ser det som hensiktsmessig at forhold som omhandler angrep og skade på menneske, og forhold som omhandler angrep og skade på tamrein, husdyr, hjortevilt eller andre hunder kommer i hver sin bestemmelse. Videre ser NKK det som positivt at det presiseres at det skal søkes å omplassere fremfor å avlive hund. Avlivning av hund må etter NKKs syn være siste utvei.

§ 19 Farlige hunder

Hundeloven § 19 første ledd gir forskriftshjemmel til å forby å holde, avle eller innføre farlige hunder. Forskrift om hunder gitt med hjemmel i denne paragrafen nedfeller et slikt forbud for rasene: pitbullterrier, amerikansk staffordshire terrier, fila brasileiro, toso inu og dogo argentino. Videre nevnes også blanding av ulv og hund med visse unntak. NKK støtter bestemmelser som har til formål å beskytte samfunnet mot hunder som kan utgjøre en reell fare for mennesker og dyr. NKK er imidlertid imot et forskriftsfestet raseforbud hvor enkelte raser er definert som farligere enn andre raser. NKK mener dette er en feilslutning, da alle raser kan bite og gjøre skade dersom de blir provosert eller satt i en bestemt situasjon. Framfor et forbud mot noen raser som defineres som farlige, er det langt mer hensiktsmessig å rette oppmerksomheten mot problematisk hundehold og i større grad ansvarliggjøre hundeeier/-holder.

NKK er også av den oppfatning at det ikke foreligger tilstrekkelig dokumentasjon på at de nevnte rasene faktisk er farligere enn andre raser. Erfaringer fra andre land som har eller har hatt lignende forbud, viser tvert imot ingen effekt av et slikt forbud. NKK viser her til resultater fra Nederland ([Dog bites in The Netherlands](#)), Italia, Storbritannia, Danmark, Frankrike, Spania og New Zealand. NKK mener derfor det vil være naturlig at LMD, i forbindelse med en gjennomgang av hundeloven, skaffer grundig dokumentasjon på at farlige hunder kan identifiseres utelukkende basert på rase, samt at et raseforbud bygger oppunder lovens formålsparagraf om å fremme et hundehold som ivaretar hensyn til sikkerhet, trygghet, alminnelig ro og orden. Dersom departementet ikke kan dokumentere en klar sammenheng mellom rase og grad av farlighet hos hunder, mener NKK at forskrift om hunder bør oppheves.

Tall fra landene nevnt over, og USA viser videre at de fleste hundegangrep skjer i hjemmet, ikke i det offentlige rom, og at det er stor variasjon i hvilke raser som var involvert. NKK mener dette viser at vi kan forebygge og hindre hundegangrep mer effektivt ved å informere om hvordan man skal opptre i nærheten av hunder, fremfor å forby raser.

Flere undersøkelser viser også at en stor andel av de som blir angrepet er barn. En årsak til dette er selvfølgelig fysisk sårbarhet. En minst like viktig årsak er likevel manglende kunnskap blant barn når det gjelder håndtering av hund, og at hundeeiere som lar hunden omgås enten egne eller bekjentes barn, ikke tar det nødvendige ansvaret for dette. NKK mener derfor at informasjonsarbeid og kampanjer for å øke kunnskapen om hvordan voksne og barn skal opptre i nærheten av hunder er en vesentlig bedre måte å forebygge hundeangrep på enn for eksempel et raseforbud. NKK har gjort mye for å heve kunnskapsnivået i befolkningen generelt, og hos barn spesielt. Blant annet har vi produsert en egen brosjyre, «Hunden – menneskets beste venn», rettet mot elever i 3. klasse.

NKK ønsker også å knytte en kommentar til bestemmelsens fjerde ledd, hvor politiet kan kreve en kyndig undersøkelse av hunden for å avklare om den er vel avbalansert eller har en lav terskel for aggresjon eller andre farlige egenskaper mv. Det framgår av teksten at politiet fastsetter hvem som skal undersøke hunden. For så å sikre hundeeiers rettigheter og en objektiv sakkyndig vurdering, mener NKK hundeeier selv må få velge hvem som skal undersøke hunden, med utgangspunkt i liste over godkjente sakkyndige gitt av departementet.

Avslutningsvis vil NKK påpeke at også denne bestemmelsen pålegger hundeeiere en omvendt bevisbyrde. Dette innebærer at dersom en hundeeier anklages for å ha en ulovlig rase, må vedkommende selv fremlegge bevis på at dette ikke er tilfellet. Hvis eieren har en hund hvor opphavet er ukjent, og hundefagkyndige ikke blir hørt, vil det i praksis være en umulig oppgave å fremlegge bevis på at hunden er av lovlig rase. NKK mener bevisbyrden bør ligge hos politiet, ikke dyreeier.

§ 20 Unntak fra reglene i § 19

Departementet foreslår å legge til en ny forskriftshjemmel i bestemmelsen for å regulere vilkår for å kunne utøve angreps- og bitetrening. Dette vil innebære at hunder som er lovlig trent i henhold til vilkårene i forskriften, ikke omfattes av § 19 tredje ledd bokstav a og b.

NKKs standpunkt er og har alltid vært at sportshunder som trenes i hundesporter som IPO/IGP, i regi av kennelklubber verden over, ikke skal kategoriseres som farlige hunder, og derfor ikke skal omfattes av §§ 19 og 20. NKK har videre et system og vilkår som gjør at vi som organisasjon på overordnet nivå kan administrere denne sporten på vegne av hunde-Norge, slik at POD i tråd med den opprinnelige bestillingen fra Justisdepartementet kan gi NKK en godkjenning.

IGP er verdens største brukshundsport, og det mest benyttede og anerkjente verktøyet for selektering av hunder til tjenestehunder (politi og forsvar). Samtidig går det et klart skille mellom hunder trent etter IGP-programmet og tjenestehunder. En tjenestehund har til formål å forsvare både seg og fører, og vil og skal også gjøre dette i gitte situasjoner. Formålet med å trene en hund etter IGP-programmet er å finne egnede bruks, sport- og tjenestehunder som skal komme samfunnet til nytte. En IGP-hund er testet med det formål å se hundens allsidighet og egenskaper, absolutt ikke med det formål å angripe eller forsvare fører eller seg selv mot mennesker. For den uinnvidde kan det være vanskelig å se dette skillet, og derfor har NKK jobbet for å få dette klart definert i forhold til hundelovens bestemmelser om tiltak mot problematisk hundehold.

At en hund har fått trening i IPO/IGP gruppe C betyr altså ikke at den er trent til å være aggressiv, angripe eller forsvare mennesker i strid med hverken dyrevelferdsloven § 26 d) eller hundelovens § 19. Hunder som trenes i denne hundesporten er ikke definert som farlige, og trening i gruppe C i IGP-programmet gjør dem heller ikke farligere. Snarere tvert imot har hundefører gjennom treningen fått økt kompetanse om hundens atferd og har derfor større forutsetning for å trene og håndtere hunden. NKK deler derfor ikke Politidirektoratets og departementets oppfatning om at IGP gruppe C-trening skal kreve tillatelse fra politiet.

NKK har i snart 25 år forvaltet hundesporten IGP på en god måte, herunder fremmet og utviklet sporten ved å utarbeide regelverk og rutiner, utdanne dommere, instruktører, figuranter og hundeførere. I denne perioden har det så vidt NKK vet ikke vært uheldige episoder innen sporten.

NKK har også helt fra hundeloven ble vedtatt hatt dialog med Politidirektoratet for å få egne retningslinjer for IGP-trening, med forutsetning om at disse hundene ikke omfattes av § 19. NKK har laget en [tidslinje](#) som oppsummerer dette arbeidet.

I bestemmelsen er det tatt inn unntak for organisert trening i regi av en hundeklubb, det vil si at §19 ikke gjelder dersom hunden er lovlig trent før lovens ikrafttreden, eller etter lovens ikrafttreden av en hundeorganisasjon med tillatelse fra politiet. Forslaget til ny lov legger i tillegg opp til en regulering av slik trening gjennom egen forskrift med vilkår. NKK mener fremdeles at det er feil at verdens største hundesport for brukshunder IGP, et internasjonalt anerkjent program for brukshunder, samt et av de viktigste avlsverktøyene for seleksjon av brukshunder til sport og tjeneste, omfattes av bestemmelser om farlige hunder. Dette må slik vi ser det enten bero på en misforståelse eller bety at beslutningstakerne ikke har mottatt tilstrekkelig og vesentlige saksopplysninger. Det er viktig at NKKs rolle gjennom 25 år synliggjøres og at nettopp denne forvaltningen av sporten uten påviste alvorlige hendelser, viser at hundene ikke er farlige. Det er feil at denne hundesporten likestilles med trening av tjenestehunder i politiet og forsvaret. Det er et stort skille mellom skarptrente hunder og sportshunder.

NKK foreslår derfor at unntaket knyttet til organisert hundesport i regi av hundeorganisasjon tas ut av loven, og at NKK forvalter IGP som et ordinært bruksprøveprogram med de interne regler, retningslinjer og vilkår som gjelder i dag. Subsidiært foreslår NKK at unntaket i loven skrives om, slik at hunder trent i brukshundprogram i regi av NKK, ikke omfattes av §19.

Etter NKKs mening er det ikke behov for å regulere hundesporter som IGP i regi av NKK i egen forskrift. Velger departementet likevel å regulere slike hundesporter i egen forskrift, er det en forutsetning at en forskrift og vilkår, inklusive rutiner må være på plass senest ved ikrafttreden av loven. Det er nok å vise til eksisterende tidslinje for å understreke viktigheten av dette. Om den nye forskriften med vilkår skal innføres, så bør den være så konkret og tydelig som mulig, slik at det legges opp til en ensartet forvaltningspraksis og likebehandling. Det bør videre framgå av forskriften at NKK er gitt myndighet til å forvalte disse sportene, slik at hver enkelt klubb ikke trenger å søke politiet lokalt om tillatelse. NKK har allerede systemet (retningslinjer, vilkår, regelverk, sanksjonsmuligheter m.m.) for dette på plass, og har praktisert dette forbilledlig siden 1997.

NKK viser for øvrig til hørings svar fra [Kompetansegruppe for regler for internasjonale konkurranser \(KG RIK\)](#).

Kapittel 7. Administrative virkemidler, straff og erstatningsansvar

§ 24. Politiets forvaring av hund

NKK har tidligere i hørings svaret argumentert for endringer i reglene som omfatter politiets forvaring av hund, blant annet om politiets mulighet til å selv velge å ta hånd om, omplassere, selge eller avlive en hund. Særlig er dette berørt i § 10 i dette hørings svaret.

NKK er enig med departementet om det er en for streng reaksjon at politiet kan omplassere, selge eller avlive hunder ved brudd på forskrift etter §§ 11, 12 og 13. Det finnes allerede andre reaksjoner i hundeloven som er mer hensiktsmessige og formålstjenlige i slike tilfeller. Videre ser NKK det som fornuftig å endre § 24 slik at den kun gjelder forvaring av hunder i de tilfeller hvor dette ikke klart fremgår av andre bestemmelser.

NKK er særlig opptatt av avlivning av hund må være siste utvei og at det må bli et krav at vurdering av hvilken skjebne en hund skal få må avgjøres av personer med hundefaglig ekspertise, jf. argumentasjon under § 18 i dette høringssvaret. Hvilke endringer som bør gjøres i § 24 henger dermed tett sammen med hvilke endringer man ender opp med i de øvrige bestemmelser i loven.

NKK ser det som positivt at departementet i større grad ønsker å flytte straff som tidligere har blitt rettet mot hund, over på eier, og at rettsikkerheten og hundens egenverdi vektlegges. I enkelte tilfeller har det tidligere fremstått som avlivning av hund har blitt brukt for å straffe hundeholder, der det er hundeholder som har vært uaktsom.

§ 24 a. Overtredelsesgebyr

NKK støtter at det gis større mulighet til å differensiere straffen etter alvorlighetsgrad, og at det blir flere muligheter til å rette eventuell straff mot eier, og ikke hund.

§ 25 Saksbehandling, overprøving og iverksetting av vedtak

Departementet ønsker fortsatt at ankeinstansen for politiets enkeltvedtak skal være Politidirektoratet. NKK støtter ikke denne løsningen.

Ifølge hundelovens § 25, 1. ledd kan klager på politiets enkeltvedtak gjøres til Politidirektoratet. Det følger av forvaltningslovens § 28, 1. ledd om klager og klageinstans at:

«Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen)».

Politidirektoratet er virksomhetsstyrer av politietaten gjennom å lede, styre og organisere etaten. Justisdepartementet har tidligere uttalt følgende om forvaltningsorgan:

«Forvaltningsrettslig teori tar som utgangspunkt at det som utad framtrer som en enhet når avgjørelser forberedes og treffes, utgjør samme organ. Dette vil ofte avhenge av hvor selvstendig avgjørelsesmyndighet vedkommende forvaltningsenhet har. I prinsippet kan samme enhet bli å betrakte som et eget organ i en relasjon, men bare som en del av et større organ i en annen relasjon, avhengig av hvor selvstendig stilling enheten har i den konkrete saken.»

NKK stiller seg spørrende til hvorfor man har besluttet at Politidirektoratet skal ses som et «overordnet forvaltningsorgan» til politiet i saker behandlet etter hundelovens bestemmelser.

NKK mener det må spesifiseres i lovteksten at klageinstans er det aktuelle departement, ikke Politidirektoratet.

§ 26 Ansvar for kostnader

Departementet har foreslått en endring som sier at 70 % av oppstillingskostnadene skal anses som en del av hundeholders saksomkostninger der vedtak om avlivning kjennes ugyldig i retten. NKK mener dekningsgraden må være 100 %, ikke 70 % slik som departementet foreslår.

NKK ønsker en lovendring som sikrer at hundeeiere som blir funnet uskyldig i henhold til anklage etter hundeloven, får alle kostnader til kennelopphold og saksomkostninger, dekket av det offentlige. Dette er i tråd med alminnelig rettsoppfatning, der uskyldige holdes skadesløse.

I sin vurdering begrunner departementet forslaget om 70 % dekning med at dersom hundeholderen hadde hatt hunden hjemme, ville det også påløpt kostnader for hold av hunden i form av fôr og lignende. NKK mener ikke dette er relevant argumentasjon. Hvis hunden har blitt holdt urettmessig borte fra eier, har heller ikke eieren fått utbytte av de gode hundeholdet medfører. Det er derfor etter NKKs mening ikke riktig å kreve at hundeeier skal stå for en prosentvis dekning i en slik situasjon.

Skulle det likevel bli slik at hundeeier kreves for en prosentandel av kostnaden ved et kennelopphold, må denne reduseres betydelig. Kostnaden en hundeeier har til en hund hjemme vil i det daglige være langt mindre enn 30 % av oppstillingskostnadene.

Det strider etter NKKs mening med allmenn rettsoppfatning at en hundeholder sitter igjen med store utgifter etter at vedtak om avlivning er kjent ugyldig. I tidligere saker hvor hundeeier er frifunnet, har kennelkostnader på flere hundre tusen kroner blitt dekket privat. Grunnløse anklager mot hundeeiere har på denne måten ført til store personlige kostnader.

NKK synes det er positivt at det på dette punkt blir en endring i loven. Bekymringen er likevel at mange hundeeiere fremdeles vil avstå fra å prøve saken sin i frykt for store kostnader. Det er ingen garanti for å vinne frem med sin sak, derfor risikerer fortsatt hundeeiere å ende opp med enorme utgifter i de tilfeller der hunden ender med å bli avlivet.

Grunnen til dette er at sakene som er til behandling ofte drar ut i tid. NKK mener derfor det bør være en ordning som gjør at hundeeier får reduserte kostnader i de tilfeller behandling av saken går ut over rimelig behandlingstid, eller behandling av saken overstiger et gitt antall uker. Uten en slik løsning reduseres den reelle muligheten til å få prøvet saken, da frykt for store utgifter, eller manglende økonomiske midler, fører til at hundeholderen velger å ikke fremme saken for retten.

Kapittel 8. Lovens virkning på Svalbard

§ 29 Svalbard

Se under § 1 a virkeområde.

Vennlig hilsen
Norsk Kennel Klub

Tom Øystein Martinsen
Hovedstyrets leder

Hilde Engeland
Advokat MNA